

ALASTON PRONSSIIN VALETTU OLYMPIAVOITTAJA

Olen tänään hiihtänyt 22 kilometria merellä ja ostanut kajakin.

Martinniemen Erä- ja Kalakerhon pilkkikilpailut jäivät väliin, kun hiihtäminen himotti enempi. Satakarin saaren sinisestä laguunista löytyi avo-sauna, johon aion kanootilla jättien sulattua mennä. Kajakki on kaksipaikkainen. Laittaisiko toiselle paikalle painolastiksi muutaman laatikon kaljaa vai ottaisiko ihmisen? Tai iiläisen jos ei ihmistä saa.

Nyt aion kuunnella Vastarannan Laulut -levyn kokonaisuudessaan läpi. En tiedä onko hiihtäminen ja kanootin hankinta pakomatka vastarannalta pois vai kaipuuta sinne takaisin? Vai räpistelyä verenhimoisen vanhuuden edellä? Vai jahtaanko hiihtämällä katoavaa nuoruuttani? No. Kalle Päätalo julkaisi ensimmäisen kirjansa 39-vuotiaana. Siihen asti hän eli ja 39 ikävuodesta eteenpäin hän kirjoitti siitä elämästä jota oli elänyt sen 39 vuotta.

Aion kuunnella levyn oikeasta CD-soittimesta. Sonyn vehje vuodelta 1990 soundaa paremmalta kuin jos CD-levyä kuuntelisi tietokoneelta. Jopa maceissa on paskat digitaalimuuntimet. Soundin eron huomaa maallikkokin. Olen siis saapunut työpaikalle, noin 10 metrin matka ulkokautta entisen autotallin tilalle väsäytyyn Tenttustudioon, jossa olen nämä Vastarannan Laulut aikoinani melko pitkälle tehnyt ja työstänyt. Kaiuttimet ovat Tannoy'n aktiivistudiokaiuttimet, tuommoiset aikalailta strepsilsin väriset. Vähän sinertävämmät. Vastarannan laulut -levyn kaivan esille oikean käden puolelta hyllystä, jonne olen kerännyt näytekappaleita omista tekeleistä. Kaapin päällä olisi myös Saarenmaa Rabarber -juomaa sekä viskiä. Pidän enemmän rommista, jos viinoja aletaan juoda.

CD-soittimen virtapiuha ei ole paikallaan, täytyy kontata. Nii se elämä heittelee. Otanpa ryypyt.

Komiat pahvikannet. Martinniemen vanhan Rauma-Repolan sahan satamassa kuvatut. Horisontti vinossa, se on kuvaajan tavaramerkki. Takakannessa isän vanha mazda, minun ottama kuva pilkkireissulta muutaman vuoden takaa Iin Laitakarista. Horisontissa Kemi, mutta se ei näy tähän, juu knou.

Kansia katsellessa tuli mieleen että sooloartistilla ei ole bändiä kenen kanssa taiteellisia ratkaisuja pallotella, tätä levyä tehdessä bändin paikalla pohtimassa olivat a&r (artist & repertoire) tittelillä Poko- ja Sound Of Finland -levymerkeillä pasteerailleet Tami ja Prinssi-Mikko.

Puhumattakaan minut artistin uralle syösseestä levy-yhtiön johtajasta Epestä. Musiikkia tehtiin Pentti Amoren ja Viina-Jaken kanssa, mutta se kaikki muu mietittiin näiden Tamien ja Mikkojen kanssa.

Kopasen CD:n pesään. Volumet täysille.

Näytön mukaan tässä on 14 biisiä. Ei näemmä lähtenyt automaattisesti käyntiin tuo soitin.

Aurinko. Pikkubiisi, tunelma. Instagram-mittainen laulu ennen Instagramia. Tätä aikaa?

Jeesus. Levy-yhtiössä miettivät jälkeen päin että se Jeesus olisi pitänyt jättää biisin nimestä pois niin kaupalliset kanavatkin olisivat uskaltaneet soittaa. Ei tätä musiikkia tapetiksi tarkoitettukaan. No, Radio Suomi soitti päivittäin. Tämän välikemelodiasta olen ylpeä. Ootetaanpa kitarasooloa. Tämä biisi toimii aina mahtavasti keikalla. Ja kertoo lopulta kaikkein tärkeimmistä asioista. Uuh, Viina-Jake, mahtava soolo!

Kertosäkeen toisto lopussa on vähän pöljä. No, siitä ei sitten puhuta.

Martti. Pelkkä kuuntelukokemus. Näen mielessäni videon, yritän olla

näkemättä sitä nyt, yritän vain kuunnella.

Kahdesta eri vappumarssista tulee mieleen kevään ensimmäinen päivä, punakylkirastaitten laulu aamuvarhaisella kun herää vanhempien kotiinpaluuseen ammattiosaston vappujuhlista. Kuiva asfaltti polkupyörän renkaiden alla ensimmäistä kertaa talven jälkeen. Kerholan kenttä. Merimiesten ja Haukiputaan Heiton joukkueen välinen jalkapallo-ottelu, jota oli saapunut Kerholan nurmikentän reunalle katselemaan koko kylä, monta sataa, tuhat ihmistä. Yhtäkkiä joku pyöräilee paikalle ja huutaa: "Armiron talo palaa" ja koko yleisö, tuhat ihmistä, lähtee juoksemaan kylänraittia kohti muutaman sadan metrin päässä sijaitsevaa Armiron, vähän vähemmän täysillä käyvän, taloa, joka on ilmiliekeissä.

Elämä on vittu. Kauneinta tällä levyllä. Tämän olen äänittänyt ja soittanut melkein kokonaan itse. Taitaa olla niin että Viina-Jake soitteli tähän rummut kaikkien kotisoittojeni päälle pienillä lasten rummuilla eräänä iltapäivänä. Myöhemmin Jake paljasti olleensa niin hirveässä krapulassa, ettei ollut edes kehdannut tunnustaa sitä. Hain Jaken Iistä, pistin läppärin keittiön pöydälle ja Jaken lastenhuoneeseen. Rumpuihin Jake laittoi 2 mikkiä ja pyyhkeet päälle. Sitten Jake antoi Ringonsa tulla. Kansakunnan kokoisen hyrinäharmoonin jälkeen alkaa rytmikone naksuttaa ja epätahtisen tauon jälkeen alkaa biisi, jonka musiikillista ilmiänsua väänsin kiihkolla kuukausikaupalla tässä samassa huoneessa. Onneksi kaverit sitten vielä auttoivat. Aina se musiikki paranee kun on neroja auttamassa. Sitä ennen vain pitää itse kaivaa se oma visio kirkkaaksi ja pistää ne nerot sen käsikirjoituksen mukaan hommiin. Välimelodioita pyöritin, väänsin ja hieroin viikkokaupalla. Viina-Jake keksi hienon kitarajuttunsa kertsiiin studiossa ja niinhän se laulu vielä senkin verran rikastui. Moni ei hoksaa kuinka paljon tässä teoksessa on

musiikillisiakin tasoja ja Beethovenia.

No, Jake muutti pian Helsinkiin ja kertoi että pilluralliautot soittavat sielläkin biisiä jossa hän soittaa kitaraa. Hesassa! Mun kitaraa! No, Knucklebone Oscar tuli ja otti Jaken... Hei, täällä lopussahan on monta hienoa ihmistä mukana laulamassa.

Lupasit et tullutkaan. Tiivistämällä asian timantiksi asiakas ei ehdi kyllästyä.

Vuotokselta sukellaan Kollajaan. Ii- tai Kemijoki, sama ongelma.

Kekkonen myi Kemijoen, kuka möi Iijoen? Lohi kuoli, ekosysteemit meni. Onneksi Reino Rinne pelasti Kuusamon kosket.

Tarvittiinhan me ne kerrostalot, ammeet, kellarisaunat ja sähköä perkeleesti paperi- ja metalliteollisuudelle, mutta se oli silloin. Tarviiko enää? No, viimeinen sammuttaa valot tässä suodiskossa. Onneksi ensi kesänä pääsen laskemaan Iijokea uudella kajakillani Kollajanniemelle saakka Iijokisoudussa! Jokijärveltä, Kalle Päätalon synnyinkylältä jokea lähdetään viikoksi laskemaan!

Armonpulla on pakko soittaa joka keikalla. Se on ehkä lopulta kovin mainstreamihitti koko levyltä, vaikkei sitä ole soitettu kertaakaan radiossa. Pohjoinen ei ole kai kohdannut etelää.

Painan pausea välillä.

Tämän ja monen muunkin biisin meininkiin vaikuttaa yllättävänkin paljon se miten rumpali AleksI Itkonen biisin kuulee. Iskumestari aistii, havainnoi ja ymmärtää mikä biisi lopulta on, paremmin kuin ympäröivät harmoniaan keskittyneet hahmot.

Rumpukomppi sinne, tänne tai just sinne siirtää vuoria, mutta AleksI näyttää vaistonvaraisesti löytävän oikeita ratkaisuja. Kiitos, Aksun nenä on aina oikeassa. Mistä tulikin mieleen toinen rumpalinero, eli Aknestikista tuttu Hera Rautalin, joka erehtymättömästi erottaa hitin

hutusta.

Mitäs sitä sitten jois kun tuo kalja loppui?

No, Keisari Luomu tumma (product placement?) löytyi, olutta kuitenkin vain, että jaksaa huomenna hiihtää. Ja seuraava kappale.

Painoin väärää nappia, CD tuli ulos. Pitäiskö kuunnella Spotifysta? Monesko se tuo äskeinen biisi olikaan?

Tenttutietä Tupsulaan, tämä biisi on tosijuttuja. Olisin päässyt 12-vuotiaiden sarjassa keihäänheiton SM-kisoihin, kun oli opetellut kaverini Kossun ohjaamana oikean ristiaskelluksen ja keihäs lensi yli 30 metriä. En sitten mennyt kisoihin. Kossu voitti mestaruuden yli 50 metrin kaarella. Laskuvarjo ei aukee... Taustaa laulaa muuten maailman ja Raahen hunajaisin laulaja Lotta ja miesääntä taustalla... Viina-Jake, Iin Sorosenperältä, siitä Kärkkäisen tavaratalon takaa.

”Haista vitun” käskee hän jolla on siihen suurin oikeus.

Tämä biisi on kyllä ihan älyttömän kohillaan. Oiskohan Vintti-Pubissa porukkaa tänä iltana? Tai Navetassa?

No sitte.

Vuoden 1987 stereomankassa oleva Casio-rytmikone hoitaa hommaa Depiksessä. Tämä lyhyys biisin mittana tuntuu palkitsevalta. Ei siksi että se loppuu äkkiä, vaan siksi että asia tulee sanotuksi jo.

Hakkuutyömaa. Minun Dylanini ja Pääataloni. Ja Guernicani. Ja lottovoittoni ja UKK-hiihtoni. Helena Takalo oli äitini. Nyt se hiihtää alastomana pronssiin valettuna Pyhäjärven torilla. Mutta Innsbruck 1976. Kalle Kustaa löysi Silviansa sieltä, syntyi kruununperillinen ja Helena sai kultansa ja minua siitä jaksettiin vuosikausia muistuttaa. Ja kyllä. Helena Takalo on äitini. Liisa Helena Takalo.

Toimisko semmonen tosi-tv idea jossa... Tässä biisissä on paljon ja asiaa, mutta eihän tämmöstä paasaamista kaikki jaksaa kuunnella. Sanoma, jos

sen haluaa saada perille, pitää sanoa jotenkin muuten. Niin kuin Rihanna tai Shakira. Tai Spede ja Riitta. Tai niinku herra Schroderus Viimeiset Vuotoksella -elokuvassa ja oikeassa elämässä. "Me noustaan tuohon maantielle, ja lähetään kävelemään.."

Jokisuuta kohti. Tumma vesi imi tämän kulkevaksi suunnitellun biisin johonkin syöveriin eikä tämä kutsu kuuntelemaan uudestaan ja uudestaan. Vai kutsuuko? Tai sitten jollain toisella hetkellä tämä on maailman tärkein kappale. Mistä minä tiedän. Tämä on muutenkin vaikea kohta CD-levyn kokonaisuutta kuunnellessa. Kymmenettä, yhdettätoista biisiä on vaikea hahmottaa, vaikka se olisi kuinka hyvä.

Jotkut biisit on sellaisia että niitä on pakko kuunnella uudestaan ja uudestaan. Sitä ominaisuutta ei voi tehdä väkisin vaikka kuinka tietäisi ja tuntisi parhaat hiivat ja mustajärvet. Se vain tulee kun tulee. Se mysteeri on juuri sitä kaikkein hienointa. Huh! Onpa kuitenkin hieno c-osa tässä biisissä! Ei tämä olekaan niin paska! "Kaiken mitä meillä on, me voimme menettää..." Pitäiskö kuunnella uudestaan?

Kuunnellaanpa tämä levy kuitenkin ensin loppuun.

Surrur... uu.. Pirrrr... lakeuden loisto... elokuva. Katzi teki tästä tämän laulun. Laajakangas yltää Pattijoelta Pudasjärvelle. Ja minä olin Martinniemen Godard. Shanghai Lily, Mika ja Turkka Mali sekä muu Saharan eteläpuolinen Afrikka. Oulun ihme, siitä on sata vuotta ja on noista Sotshin olympialaisistakin jo kakssataa.

Yhesä me hiihellään...

Kuuntelin nyt Vastarannan laulut levyä kolmen, neljän vuoden jälkeen. Lauluja olen tietenkin soittanut keikoilla paljon, mutta en ole kuunnellut kokonaista levyä keskittyneesti. Tämä on yllättävän hyvä, ainakin päissään kuunneltuna. Luulin että Maakinen Mysteeri Trio on mahtavinta mitä olen tehnyt, tai... mutta tämä on... aika kova.

Martinniemi -biisistä haluan katsoa kuitenkin vielä videon, se video jatkaa sitä biisiä, pitkät kuvat nuorten naisten ja miehen silmiin toisen kertsin jälkeen, siinä suojaus murtuu. Näin on hyvä.

Ja elämä, vittu, on ihanaa.